

Informacje o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015.

1. Część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego

Egzamin maturalny z języka polskiego w części ustnej sprawdza umiejętność tworzenia wypowiedzi na określony temat, zgodnej z zasadami poprawności językowej, logiki i retoryki. Inspiracją do wypowiedzi jest tekst kultury.

Charakterystyka egzaminu ustnego

Egzamin trwa około 30 minut i składa się z trzech części: przygotowania, wypowiedzi monologowej zdającego dotyczącej wylosowanego polecenia i związanej z tą wypowiedzią rozmowy zdającego z zespołem przedmiotowym.

Wypowiedź monologowa zdającego

Zdający losuje zadanie egzaminacyjne zawierające tekst kultury (literacki lub popularnonaukowy z zakresu wiedzy o języku) oraz odnoszące się do niego polecenie i ma czas na przygotowanie wypowiedzi. Następnie wygłasza wypowiedź monologową na zadany w poleceniu temat.

Tekst kultury powinien zainspirować zdającego, którego zadaniem jest rozwinięcie i poszerzenie zasygnalizowanych w poleceniu wątków - także poprzez odwołanie się do innych, dowolnie wybranych tekstów.

Rozmowa zdającego z zespołem egzaminacyjnym

Rozmowa może dotyczyć wyłącznie wygłoszonej przez zdającego wypowiedzi monologowej. Członkowie zespołu egzaminacyjnego nie mogą odwoływać się do faktów lub lektur nieprzywołanych w tej wypowiedzi. W trakcie rozmowy członkowie zespołu mogą prosić o dodatkowe wyjaśnienia, zachęcać do pogłębienia wybranych aspektów wypowiedzi itp.

Część ustna egzaminu z języka polskiego trwa około 15 minut, jednakże absolwentom niewidomym czas trwania egzaminu może zostać przedłużony, zgodnie z Komunikatem Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Ocenianie - egzamin ustny

Monologowa wypowiedź egzaminacyjna oraz udział zdającego w rozmowie oceniane są pod względem merytorycznym (treść), formalnym (organizacja), językowym i stylowym. Oceny dokonują członkowie zespołu przedmiotowego, przyznając punkty zgodnie ze skalą oceniania egzaminu ustnego. Waga poszczególnych aspektów ocenianych w trakcie tej części egzaminu jest następująca:

- Meritum wypowiedzi monologowej: 40% (16 pkt),
- Organizacja wypowiedzi monologowej: 20% (8 pkt),
- Język i styl wypowiedzi monologowej i dialogowej: 20% (8 pkt),
- Meritum wypowiedzi dialogowej i przestrzeganie zasad uczestniczenia w rozmowie: 20% (8 pkt).

Za wypowiedź w części ustnej egzaminu maturalnego zdający może otrzymać maksymalnie 40 punktów.

2. Część pisemna egzaminu maturalnego z języka polskiego na poziomie podstawowym

Egzamin maturalny z języka polskiego w części pisemnej na poziomie podstawowym sprawdza umiejętność wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach (część testowa) oraz tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej (wypracowanie) w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu.

Charakterystyka egzaminu pisemnego na poziomie podstawowym

Podczas egzaminu zdający otrzymuje jeden arkusz egzaminacyjny, który składa się z dwóch części: a) testu sprawdzającego umiejętność wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, b) części sprawdzającej umiejętność tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej (wypracowania). Na rozwiązanie zadań z arkusza zdający ma 170 minut i sam decyduje o rozłożeniu w czasie pracy nad testem oraz wypracowaniem. W przypadku absolwentów niewidomych czas trwania egzaminu może zostać przedłużony, zgodnie z Komunikatem Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Test

Część testowa arkusza egzaminacyjnego składa się z dwóch zestawów, z których każdy obejmuje:

- a) Tekst lub dwa teksty liczące łącznie nie więcej niż 500 słów,
- b) Wiązkę 5-7 zamkniętych i/lub otwartych zadań do tekstu z miejscem na wpisanie odpowiedzi.

Zdający rozwiązuje zadania w obu zestawach.

Łącznie w obu zestawach składających się na test znajdzie się 10-13 zadań zróżnicowanych pod względem formy oraz sprawdzających różne kompetencje.

▪ Tekst

Teksty, do których odnoszą się zadania, zgodnie z podstawą programową mogą mieć charakter popularnonaukowy, publicystyczny lub polityczny.

▪ Zadania egzaminacyjne

Zadania w teście mogą mieć formę zamkniętą lub otwartą. Nie ograniczają się do sprawdzania umiejętności wyszukiwania informacji w tekście, ale - obligatoryjnie - służą rozpoznaniu poziomu umiejętności analizy tekstu i jego przekształceń, a także świadomości językowej. Zadania sprawdzają także znajomość utworów literackich, których, zgodnie z podstawą programową, nie wolno pominąć w procesie kształcenia (oznaczonych w podstawie gwiazdką).

▪ Wypracowanie

Część arkusza egzaminacyjnego, w której sprawdza się umiejętność tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej, zawiera dwa tematy wypracowania do wyboru: jeden wymagający napisania rozprawki, drugi - interpretacji tekstu poetyckiego. Zdający realizuje jeden, wybrany przez siebie temat.

▪ **Rozprawka**

Zadanie składa się z polecenia i tekstu epickiego lub dramatycznego.

Rozprawka na poziomie podstawowym jest formą wypowiedzi pisemnej na podany temat, która wymaga od zdającego:

- Zrozumienia załączonego do polecenia tekstu literackiego (epickiego lub dramatycznego);
- Sformułowania własnego stanowiska (tezy lub hipotezy) wobec problemu postawionego w poleceniu i odnoszącego się do zamieszczonego w arkuszu tekstu literackiego;
- Rzeczowego uzasadnienia swojego stanowiska;
- Odwołania się do załączonego tekstu oraz do wybranego tekstu/wybranych tekstów kultury. W przypadku, jeśli dany tekst literacki jest fragmentem lektury oznaczonej w podstawie jako obowiązkowa, uczeń powinien także odwołać się do całości utworu. Szczegółowe wskazówki dotyczące liczby tekstów i sposobu odwołania się do nich znajdują się w poleceniu;
- Napisania wypowiedzi, którą powinien cechować widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnej segmentacji i uporządkowaniu tekstu stosownie do wskazanego gatunku wypowiedzi.

Wypracowanie nie może liczyć mniej niż 250 słów.

▪ **Interpretacja tekstu poetyckiego**

Zadanie składa się z polecenia i utworu poetyckiego lub jego fragmentu.

Praca interpretacyjna powinna polegać na przedstawieniu propozycji odczytania utworu poetyckiego, czyli zaprezentowaniu zrozumianych przez zdającego sensów tekstu. Zadaniem zdającego jest uzasadnienie postawionej tezy/hipotezy interpretacyjnej za pomocą argumentów pozwalających na jej uprawomocnienie. Uzasadnienie powinno znajdować potwierdzenie nie tylko w tekście, ale także w kontekstach (np. Biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowym).

Część argumentacyjna powinna zawierać ustalenia analityczne dotyczące na przykład:

- Elementów dostrzeżonej w utworze sytuacji komunikacyjnej;
- Kompozycji tekstu oraz jej funkcji;
- Cech stylu wypowiedzi i użytych w niej środków językowych (zwłaszcza artystycznych) oraz ich funkcji;
- Dosłownych i niedosłownych znaczeń poszczególnych elementów utworu (w tym jego tytułu), zwłaszcza metaforycznych, alegorycznych i symbolicznych;
- Przynależności gatunkowej tekstu;
- Kreacji świata przedstawionego (w tym funkcji motywów literackich występujących w przeczytanym tekście).

Praca interpretacyjna winna zawierać wyprowadzone z tych ustaleń wnioski służące osiągnięciu głównego celu pracy, czyli zaprezentowaniu odczytania dzieła.

Zdający może zbudować wypowiedź w rozmaity sposób: w porządku linearnym prowadzącym od poszczególnych ustaleń analitycznych do wniosków natury ogólnej; w porządku linearnym prowadzącym od postawienia tezy/hipotezy poprzez prezentację argumentów w postaci ustaleń szczegółowych, po sformułowanie wniosku; w porządku nielinearnym - zgodnie z pojawiającymi się skojarzeniami, rozszerzającymi krąg ustaleń lub je zawężającymi i pogłębiającymi.

Interpretacja tekstu poetyckiego winna przybrać formę dłuższej wypowiedzi argumentacyjnej. Ma ona służyć sprawdzeniu umiejętności zdającego z zakresu tworzenia wypowiedzi pisanej zgodnie z podstawowymi regułami jej organizacji, zachowującej zasady spójności znaczeniowej i logicznej, posiadającej czytelną kompozycję, a także spójnej, stosownej

i funkcjonalnej pod względem stylistycznym. Wypracowanie nie może liczyć mniej niż 250 słów.

Zdający, realizując tę formę wypowiedzi, ma wykazać się umiejętnościami opisanymi w podstawie programowej na poziomie wymagań szczegółowych z zakresu analizy i interpretacji tekstów kultury.

Ocenianie - egzamin pisemny na poziomie podstawowym

Oceny części testowej i wypracowań dokonują egzaminatorzy okręgowej komisji egzaminacyjnej, przyznając punkty zgodnie z modelem odpowiedzi w wypadku testu i z kryteriami oceny w wypadku wypracowania.

Łącznie za test i wypracowanie można uzyskać 70 punktów, w tym:

- Za część testową - 20 punktów,
- Za wypracowanie - 50 punktów.

Ocena testu

W części testowej każda odpowiedź jest punktowana. Liczba punktów do uzyskania jest podana w arkuszu egzaminacyjnym obok zadania, a w kryteriach oceniania uszczegółowione są zasady przyznawania punktów.

Ocena wypracowania

W ocenie wypracowania za kryteria najważniejsze uznaje się:

- W przypadku rozprawki: sformułowanie swojego stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu i uzasadnienie stanowiska,
- W przypadku interpretacji: sformułowanie koncepcji interpretacyjnej i uzasadnienie tezy interpretacyjnej.

Za kryteria wspomagające w obu formach gatunkowych uznaje się poprawność rzeczową, zamysł kompozycyjny, spójność lokalną tekstu, styl tekstu, poprawność językową i poprawność zapisu.

3. Pisemny egzamin maturalny z języka polskiego na poziomie rozszerzonym

Egzamin maturalny z języka polskiego w części pisemnej na poziomie rozszerzonym sprawdza umiejętność dokonywania interpretacji porównawczej utworów literackich lub tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej (w formie wybranej przez zdającego, np. Rozprawki lub szkicu), wymagającej odniesienia się do tekstu historycznoliterackiego albo teoretycznoliterackiego, albo krytycznoliterackiego.

Charakterystyka egzaminu pisemnego na poziomie rozszerzonym

Podczas egzaminu zdający otrzymuje jeden arkusz egzaminacyjny zawierający 2 tematy wypracowania do wyboru, w tym jeden wymagający napisania wypowiedzi argumentacyjnej, drugi - interpretacji porównawczej dwóch tekstów literackich. Zdający realizuje jeden, wybrany przez siebie temat.

Na napisanie wypracowania zdający ma 180 minut. W przypadku absolwentów niewidomych czas trwania egzaminu może zostać przedłużony, zgodnie z Komunikatem Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

▪ **Wypowiedź argumentacyjna**

Zadanie składa się z polecenia i tekstu teoretycznego (krytycznoliterackiego lub historycznoliterackiego, lub teoretycznoliterackiego).

Wypowiedź argumentacyjna na poziomie rozszerzonym jest formą wypowiedzi pisemnej, w której od ucznia wymaga się:

- Zrozumienia załączonego do polecenia tekstu krytycznoliterackiego, historycznoliterackiego lub teoretycznoliterackiego;
- Określenia głównego problemu przedstawionego w tekście;
- Rozważenia i oceny rozwiązania problemu, które przedstawił autor tekstu;
- Odwołania się do załączonego tekstu oraz do innych, wybranych przez ucznia tekstów kultury;
- Przygotowania wypowiedzi pisemnej (np. W formie rozprawki lub szkicu), którą powinien cechować widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnej segmentacji i uporządkowaniu tekstu ze względu na wybrany przez zdającego gatunek wypowiedzi.

Wypracowanie nie może liczyć mniej niż 300 słów.

• **Interpretacja porównawcza utworów literackich**

Zadanie składa się z polecenia i dwóch tekstów literackich (epickich albo lirycznych, albo dramatycznych) lub ich fragmentów. Każdy z zestawionych fragmentów musi mieć charakter autonomiczny, to znaczy można przeprowadzić jego analizę i interpretację bez konieczności odwołania się do innych fragmentów lub do całości tego utworu.

Interpretacja porównawcza utworów literackich polega na przedstawieniu propozycji odczytania dwóch utworów należących do jednego rodzaju literackiego (odpowiednio: lirycznych, epickich lub dramatycznych), czyli zaprezentowaniu zrozumianych przez zdającego sensów zawartych w tych tekstach, a następnie ustaleniu podobieństw i/lub różnic między nimi i przedstawieniu wniosków wynikających z zestawienia tych podobieństw/różnic. Zadaniem zdającego jest uzasadnienie postawionej tezy/hipotezy interpretacyjnej dotyczącej obu porównywanych utworów przez wskazanie rzeczowych argumentów pozwalających na jej uprawomocnienie. Uzasadnienie powinno znajdować potwierdzenie nie tylko w tekstach, ale także w kontekstach (np. Biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowym).

Część argumentacyjna powinna zawierać ustalenia analityczne dotyczące na przykład:

- Elementów sytuacji komunikacyjnych dostrzeżonych w utworach;
- Kompozycji tekstów oraz ich funkcji;
- Cech stylu wypowiedzi i użytych w nich środków językowych (zwłaszcza o charakterze artystycznym) oraz ich funkcji;
- Dosłownych i niedosłownych znaczeń poszczególnych elementów utworów (w tym ich tytułów - w wypadku porównywania utworów lirycznych), zwłaszcza metaforycznych, alegorycznych i symbolicznych;
- Przynależności gatunkowej tekstów;
- Kreacji świata przedstawionego (w tym funkcji motywów literackich w przeczytanych tekstach).

Praca interpretacyjna winna zawierać wyprowadzone z tych ustaleń wnioski służące osiągnięciu głównego celu pracy, czyli zaprezentowaniu podobieństw/różnic w całościowych sensach utworów.

Zdający może zbudować wypowiedź w rozmaity sposób: w porządku linearnym prowadzącym od poszczególnych ustaleń analitycznych do wniosków natury ogólnej; w porządku linearnym prowadzącym od postawienia tezy/hipotezy, poprzez prezentację

argumentów w postaci ustaleń szczegółowych, po sformułowanie wniosku; w porządku nieliniowym - zgodnie z pojawiającymi się skojarzeniami, rozszerzającymi krąg ustaleń lub je zawężającymi i pogłębiającymi.

Interpretacja porównawcza dwóch tekstów literackich winna przybrać formę wypowiedzi argumentacyjnej. Ma ona służyć sprawdzeniu umiejętności zdającego z zakresu tworzenia wypowiedzi pisemnej zgodnie z podstawowymi regułami jej organizacji, zachowującej zasady spójności znaczeniowej i logicznej, posiadającej czytelną kompozycję, a także spójnej, stosownej i funkcjonalnej pod względem stylistycznym. Wypracowanie nie może liczyć mniej niż 300 słów.

Zdający, realizując tę formę wypowiedzi, ma wykazać się umiejętnościami opisanymi w podstawie programowej na poziomie wymagań szczegółowych w zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury.

Ocenianie - egzamin pisemny na poziomie rozszerzonym

Oceny wypracowań dokonują egzaminatorzy okręgowej komisji egzaminacyjnej, przyznając punkty zgodnie z kryteriami oceny wypracowania. Za wykonanie zadania egzaminacyjnego na poziomie rozszerzonym zdający może otrzymać maksymalnie 40 punktów.

W ocenie wypracowań z poziomu rozszerzonego za kryteria najważniejsze uznaje się:

- W przypadku wypowiedzi argumentacyjnej: określenie problemu podjętego w tekście i sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu;
- W przypadku interpretacji porównawczej: sformułowanie koncepcji porównywania utworów i uzasadnienie tezy interpretacyjnej.

Za kryteria wspomagające w obu formach gatunkowych uznaje się: poprawność rzeczową, zamysł kompozycyjny, spójność lokalną tekstu, styl tekstu, poprawność językową i poprawność zapisu.

Szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi ustnej

Wypowiedź egzaminacyjna powinna spełniać dwa warunki:

- być dłuższym monologiem na temat określony w poleceniu;
- stanowić formalną oraz znaczeniową całość.

Wypowiedź, która nie spełnia obu tych warunków, nie może być uznana za wypowiedź egzaminacyjną. W takim wypadku zdający otrzymuje 0 punktów.

Kryteria oceny meritum wypowiedzi monologowej

- A. Zgodność wypowiedzi z poleceniem
- B. Stopień realizacji polecenia
- C. Jakość realizacji polecenia
- D. Poprawność rzeczowa i terminologiczna

Schemat zasad oceny wypowiedzi spełniającej warunki wypowiedzi egzaminacyjnej

16 - 15 pkt

- A. Wypowiedź w całości zgodna z poleceniem
- B. Realizacja wszystkich elementów polecenia
- C. Realizacja pogłębiona, (co najmniej jeden element powinien być pogłębiony)
- D. Wypowiedź bezbłędna (16 pkt); wypowiedź z błędami (15 pkt)

14 - 13 pkt

- A. Wypowiedź w całości zgodna z poleceniem
- B. Realizacja wszystkich elementów polecenia
- C. Realizacja powierzchowna
- D. Wypowiedź bezbłędna (14 pkt); wypowiedź z błędami (13 pkt)

12 - 11 pkt

- A. Wypowiedź w całości zgodna z poleceniem
- B. Realizacja niektórych elementów polecenia
- C. Realizacja pogłębiona
- D. Wypowiedź bezbłędna (12 pkt); wypowiedź z błędami (11 pkt)

10 - 9 pkt

- A. Wypowiedź w całości zgodna z poleceniem
- B. Realizacja niektórych elementów polecenia
- C. Realizacja powierzchowna
- D. Wypowiedź bezbłędna (10 pkt); wypowiedź z błędami (9 pkt)

8 - 7 pkt

- A. Wypowiedź częściowo zgodna z poleceniem
- B. Realizacja wszystkich elementów polecenia
- C. Realizacja pogłębiona
- D. Wypowiedź bezbłędna (8 pkt); wypowiedź z błędami (7 pkt)

6 - 5 pkt

- A. Wypowiedź częściowo zgodna z poleceniem
- B. Realizacja wszystkich elementów polecenia
- C. Realizacja powierzchowna
- D. Wypowiedź bezbłędna (6 pkt); wypowiedź z błędami (5 pkt)

4 - 3 pkt

- A. Wypowiedź częściowo zgodna z poleceniem
- B. Realizacja niektórych elementów polecenia
- C. Realizacja pogłębiona
- D. Wypowiedź bezbłędna (4 pkt); wypowiedź z błędami (3 pkt)

2 - 1 pkt

- A. Wypowiedź częściowo zgodna z poleceniem
- B. Realizacja niektórych elementów polecenia
- C. Realizacja powierzchowna
- D. Wypowiedź bezbłędna (2 pkt); wypowiedź z błędami (1 pkt)

0 pkt - Wypowiedź nie jest wypowiedzią egzaminacyjną lub jest niezgodna z poleceniem

Schemat zasad oceny organizacji wypowiedzi monologicznej

- A. Na poziomie całościowym: wypowiedź jako całość zorganizowana
  - na poziomie lokalnym: pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenie spójności - 8 pkt
  - na poziomie lokalnym: znaczne zaburzenia spójności - 6 pkt
- B. Na poziomie całościowym: zaburzenia w całościowej organizacji wypowiedzi
  - na poziomie lokalnym: pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności - 4 pkt
  - na poziomie lokalnym: znaczne zaburzenia spójności - 2 pkt
- C. Na poziomie całościowym: wypowiedź niezorganizowana
  - na poziomie lokalnym: wypowiedzenia w większości nieuporządkowane - 0 pkt

Kryteria oceny meritum wypowiedzi dialogowej i przestrzegania zasad uczestniczenia w rozmowie

Kryteria oceny meritum wypowiedzi dialogowej i przestrzegania zasad uczestniczenia w rozmowie

- A. Adekwatność wypowiedzi
- B. Stopień rozwinięcia wypowiedzi
- C. Przestrzeganie zasad uczestniczenia w rozmowie

Schemat zasad oceny meritum wypowiedzi dialogowej i przestrzegania zasad uczestniczenia w rozmowie .

8 pkt

- A. Wypowiedzi w pełni adekwatne
- B. Wypowiedzi odpowiednio rozwinięte
- C. Zachowane wszystkie zasady uczestniczenia w rozmowie

7 pkt

- A. Wypowiedzi w pełni adekwatne
- B. Wypowiedzi odpowiednio rozwinięte
- C. Naruszona któraś z zasad uczestniczenia w rozmowie

6 pkt

- A. Wypowiedzi w pełni adekwatne
- B. Wypowiedzi niewystarczająco lub nadmiernie rozwinięte
- C. Zachowane wszystkie zasady uczestniczenia w rozmowie

5 pkt

- A. Wypowiedzi w pełni adekwatne
- B. Wypowiedzi niewystarczająco lub nadmiernie rozwinięte
- C. Naruszona któraś z zasad uczestniczenia w rozmowie

4 pkt

- A. Wypowiedzi częściowo adekwatne
- B. Wypowiedzi odpowiednio rozwinięte
- C. Zachowane wszystkie zasady uczestniczenia w rozmowie

3 pkt

- A. Wypowiedzi częściowo adekwatne
- B. Wypowiedzi odpowiednio rozwinięte
- C. Naruszona któraś z zasad uczestniczenia w rozmowie

2 pkt

- A. Wypowiedzi częściowo adekwatne
- B. Wypowiedzi niewystarczająco lub nadmiernie rozwinięte
- C. Zachowane wszystkie zasady uczestniczenia w rozmowie

1 pkt

- A. Wypowiedzi częściowo adekwatne
- B. Wypowiedzi niewystarczająco lub nadmiernie rozwinięte
- C. Naruszona któraś z zasad uczestniczenia w rozmowie

0pkt

Wypowiedzi nieadekwatne

Kryteria oceny stylu i języka wypowiedzi monologicznej i dialogowej - łącznie

Kryteria oceny stylu i języka wypowiedzi monologicznej i dialogowej

- A. Stosowność stylu
- B. Poprawność gramatyczna i leksykalna
- C. Poprawność wymowy i prozodia

Schemat zasad oceny stylu i języka wypowiedzi monologicznej i dialogowej:

8 pkt

- A. styl stosowny
- B. brak rażących błędów i licznych błędów
- C. zadawalająca

7 pkt

A styl stosowny

B. brak rażących błędów i licznych błędów

C. niezadawalająca

6 pkt

A styl stosowny

B. błąd rażący lub liczne błędy

C. zadowalająca

5 pkt

A styl stosowny

B. błąd rażący lub liczne błędy

C. niezadawalająca

4 pkt

A. styl częściowo stosowny

B. brak rażących błędów i licznych błędów

C. zadowalająca

3 pkt

A. styl częściowo stosowny

B. brak rażących błędów i licznych błędów

C. niezadawalająca

2 pkt

A. styl częściowo stosowny

B. błąd rażący lub liczne błędy

C. zadowalająca

1 pkt

A. styl częściowo stosowny

B. błąd rażący lub liczne błędy

C. niezadawalająca

0 pkt

Styl niestosowny

Szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym

Schemat kryteriów oceny rozprawki

- A. Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu
- B. Uzasadnienie stanowiska
- C. Poprawność rzeczowa
- D. Zamysł kompozycyjny
- E. Spójność lokalna
- F. Styl tekstu
- G. Poprawność językowa
- H. Poprawność zapisu

Schemat zasad oceny rozprawki

- A. Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu
  - stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu - 6 pkt
  - stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu - 3 pkt
  - stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska - 0 pkt
- B. Uzasadnienie stanowiska
  - trafne, szerokie i pogłębione - 18 pkt
  - trafne i szerokie - 12 pkt
  - trafne, ale wąskie - 8 pkt
  - uzasadnienie częściowe - 4 pkt
  - brak uzasadnienia stanowiska - 0 pkt
- C. Poprawność rzeczowa
  - brak błędów rzeczowych - 6 pkt
  - nie więcej niż jeden błąd rzeczowy - 3 pkt
  - błędy rzeczowe - 0 pkt
- D. Zamysł kompozycyjny
  - kompozycja funkcjonalna - 6 pkt
  - zaburzenia funkcjonalności kompozycji - 3 pkt
  - brak zamysłu kompozycyjnego - 0 pkt
- E. Spójność lokalna
  - pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności - 2 pkt
  - znaczne zaburzenia spójności - 1 pkt
  - wypowiedź niespójna - 0 pkt
- F. Styl tekstu
  - styl stosowny - 4 pkt
  - styl częściowo stosowny - 2 pkt
  - styl niestosowny - 0 pkt
- G. Poprawność językowa
  - brak błędów lub nieliczne błędy nierażące - 6 pkt
  - liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące - 3 pkt
  - liczne błędy rażące - 0 pkt

H. Poprawność zapisu

- zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące - 4 pkt
- liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące - 2 pkt
- liczne błędy rażące - 0 pkt

Uwaga

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B - 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę - zdający otrzymuje 0 punktów.

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego

Schemat kryteriów oceny interpretacji utworu poetyckiego

- A. Koncepcja interpretacyjna
- B. Uzasadnienie tezy interpretacyjnej
- C. Poprawność rzeczowa
- D. Zamysł kompozycyjny
- E. Spójność lokalna
- F. Styl tekstu
- G. Poprawność językowa
- H. Poprawność zapisu

Schemat oceniania interpretacji utworu poetyckiego

A. Koncepcja interpretacyjna

- niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłownie - 9 pkt
- niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne - 6 pkt
- częściowo sprzeczna z utworem - 3 pkt
- brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem - 0 pkt

B. Uzasadnienie tezy interpretacyjnej

- trafne i pogłębione - 15 pkt
- trafne, ale niepogłębione - 10 pkt
- częściowo trafne - 5 pkt
- brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację - 0 pkt

C. Poprawność rzeczowa

- brak błędów rzeczowych - 4 pkt
- nie więcej niż jeden błąd rzeczowy - 2 pkt
- błędy rzeczowe - 0 pkt

D. Zamysł kompozycyjny

- kompozycja funkcjonalna - 6 pkt
- zaburzenia funkcjonalności kompozycji - 3 pkt
- brak zamysłu kompozycyjnego - 0 pkt

E. Spójność lokalna

- pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności- 2 pkt
- znaczne zaburzenia spójności- 1 pkt
- wypowiedź niespójna- 0 pkt

F. Styl tekstu

- styl stosowny- 4 pkt
- styl częściowo stosowny- 2 pkt
- styl niestosowny- 0 pkt

G. Poprawność językowa

- brak błędów lub nieliczne błędy nierzące- 6 pkt
- liczne błędy nierzące lub nieliczne błędy rzące- 3 pkt
- liczne błędy rzące- 0 pkt

H. Poprawność zapisu

- zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierzące- 4 pkt
- liczne błędy nierzące lub nieliczne błędy rzące- 2 pkt
- liczne błędy rzące- 0 pkt

Uwaga

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B - 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę - zdający otrzymuje 0 punktów.

Szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej na poziomie rozszerzonym

Schemat kryteriów oceny wypowiedzi argumentacyjnej

- A. Określenie problemu
- B. Sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu
- C. Poprawność rzeczowa
- D. Zamyśl kompozycyjny
- E. Spójność lokalna
- F. Styl tekstu
- G. Poprawność językowa
- H. Poprawność zapisu

Kryteria oceny wypowiedzi argumentacyjnej

- A. Określenie problemu
  - zgodne z tekstem i pełne - 9 pkt
  - zgodne z tekstem, ale niepełne - 6 pkt
  - częściowo zgodne z tekstem - 3 pkt
  - brak określenia problemu lub problem niezgodny z tekstem - 0 pkt
- B. Sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu
  - stanowisko adekwatne do tekstu i pełne - 9 pkt
  - stanowisko adekwatne do tekstu, ale niepełne - 6 pkt
  - stanowisko częściowo adekwatne do tekstu - 3 pkt
  - brak stanowiska lub stanowisko nieadekwatne do tekstu - 0 pkt
- C. Poprawność rzeczowa
  - brak błędów rzeczowych - 2 pkt
  - jeden błąd rzeczowy lub więcej błędów rzeczowych - 0 pkt
- D. Zamyśl kompozycyjny
  - kompozycja funkcjonalna - 6 pkt
  - zaburzenia funkcjonalności kompozycji - 3 pkt
  - brak zamysłu kompozycyjnego - 0 pkt
- E. Spójność lokalna
  - pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności - 2 pkt
  - znaczne zaburzenia spójności - 1 pkt
  - wypowiedź niespójna - 0 pkt
- F. Styl tekstu
  - stosowny - 4 pkt
  - częściowo stosowny - 2 pkt
  - niestosowny - 0 pkt
- G. Poprawność językowa
  - brak błędów lub nieliczne błędy nierażące - 4 pkt
  - liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące - 2 pkt
  - liczne błędy rażące - 0 pkt

H. Poprawność zapisu

- zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące - 4 pkt
- liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące - 2 pkt
- liczne błędy rażące - 0 pkt

Uwaga

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B - 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę - zdający otrzymuje 0 punktów.

Kryteria oceny interpretacji porównawczej

Schemat kryteriów oceny interpretacji porównawczej

- A. Koncepcja porównania utworów
- B. Uzasadnienie tezy interpretacyjnej
- C. Poprawność rzeczowa
- D. Zamysł kompozycyjny
- E. Spójność lokalna
- F. Styl tekstu
- G. Poprawność językowa
- H. Poprawność zapisu

Schemat oceniania interpretacji porównawczej

A Koncepcja porównywania utworów:

- niesprzeczna z utworami i spójna - 6 pkt
- niesprzeczna z utworami i częściowo spójna - 4 pkt
- częściowo sprzeczna z utworami - 2 pkt
- sprzeczna z utworami lub brak koncepcji - 0 pkt

B Uzasadnienie tezy interpretacyjnej

- trafne, pogłębione - 12 pkt
- trafne, ale niepogłębione - 8 pkt
- częściowo trafne - 4 pkt
- brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację porównawczą - 0 pkt

C Poprawność rzeczowa

- brak błędów rzeczowych - 2 pkt
- jeden błąd rzeczowy lub więcej błędów rzeczowych - 0 pkt

D Zamysł kompozycyjny

- kompozycja funkcjonalna - 6 pkt
- zaburzenia funkcjonalności kompozycji - 3 pkt
- brak zamysłu kompozycyjnego - 0 pkt

E Spójność lokalna

- pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności - 2 pkt
- znaczne zaburzenia spójności - 1 pkt
- wypowiedź niespójna - 0 pkt

F Styl tekstu

- stosowny - 4 -pkt
- częściowo stosowny - 2 pkt
- niestosowny - 0 pkt

G. Poprawność językowa

- brak błędów lub nieliczne błędy nierażące - 4 pkt
- liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące - 2 pkt
- liczne błędy rażące - 0 pkt

H Poprawność zapisu

- zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące - 4 pkt
- liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące - 2 pkt
- liczne błędy rażące - 0 pkt

Uwaga

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 2 punkty, a w kategorii B - 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę - zdający otrzymuje 0 punktów.